

หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาอาเซียนศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 1 เรื่องของอาเซียน (1)

ผู้จัดทำ

วราภา ทองพาศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสตรีวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

อาเซียนมีจุดเริ่มต้นจากสมาคมอาสา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดยไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการลงนามในปฏิญญากรุงเทพ อาเซียนได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีรัฐสมาชิกเริ่มต้น 5 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก และการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ หลังจาก พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา อาเซียนมีรัฐสมาชิกเพิ่มขึ้นจนมี 10 ประเทศในปัจจุบัน กฎบัตรอาเซียนได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับ สหภาพยุโรป มากยิ่งขึ้น เขตการค้าเสรี อาเซียนได้เริ่มประกาศใช้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2553 และกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจะประกอบด้วยสามด้าน คือ ประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ในฐานะที่เราเป็นประเทศสมาชิกของอาเซียน จึงต้องศึกษาเรื่องของอาเซียนให้เข้าใจ เพื่อจะได้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของอาเซียนตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนกระทั่งมีสมาชิก 10 ประเทศในปัจจุบัน ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมับสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ต่อไป ขอขอบคุณ ดร. จิราภรณ์ เทพภรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบการเรียบเรียงข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

วราภา ทองพาศน์

ตุลาคม 2558

ผู้จัดทำ

เรื่อง	หน้า
เปิดประตูสู่อาเซียน	1
คลื่นลมแห่งสันติภาพ	3
จิตวิญญาณแห่งบางแสน	5
ประชาคมอาเซียน	8
ชื่ออาเซียน (ASEAN)	9
ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration)	11
สรุปเรื่องของอาเซียน (1)	13

เรื่องของอาเซียน (1)

...เปิดประตูอาเซียน...

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 11 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย เมียนมาร์ กัมพูชา เวียดนาม บรูไน และติมอร์ - เลสเต ในบรรดาประเทศทั้งหลายซึ่งอยู่ในภูมิภาคนี้ ยกเว้น

ประเทศไทยเพียงประเทศเดียวเท่านั้นที่เป็นเอกราช นอกนั้นแล้วก่อนสงครามครั้งที่ 2 ประเทศเหล่านี้ ได้ตกเป็นอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจ ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ โปรตุเกส และสหรัฐอเมริกา ทุกประเทศต่างต่อสู้จนได้รับเอกราช จากมหาอำนาจผู้ปกครองอาณานิคมเหล่านั้น มีหลายประเทศที่หลุดพ้นจากการเป็นอาณานิคม ด้วยความราบรื่น แต่มีประเทศที่ประชาชนต้อง ต่อสู้และ สูญเสียเลือดเนื้อไปเป็นจำ นวนมากจน กลายเป็นสงครามเย็นเยื้อยาวนานคือสงครามอินโดจีน

รูปที่ 1 แผนที่ประเทศในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในช่วงหัวเลี้ยวหัวตอดังกล่าว ได้เกิดภาวะ ความไม่สงบภายในประเทศต่าง ๆ อยู่ทั่วไป เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ประชาชนเกิด ความไม่สงบภายในประเทศต่าง ๆ อยู่ทั่วไป เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ประชาชน เกิดความยากจนขัดสน จึงเกิดขบวนการปฏิรูปสังคมภายใน โดยได้รับการสนับสนุนจาก ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งกำลังแผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาในภูมิภาคนี้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเงื่อนไข ทางเศรษฐกิจดังกล่าวเป็นแรงผลักดัน ดังนั้น แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงประสบปัญหาร่วมกันจากภาวะกดดันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การก่อตั้ง อาเซียนจึงเกิดขึ้นจากความจำเป็นทางการเมืองและเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (ชนิดา นาคประเสริฐ. 2554 : 28)

โลกหลังสงครามโลกครั้งที่สองหวั่นไหวด้วยเหตุจากภัยคุกคามทางอุดมการณ์ทาง การเมืองที่สองค่ายมหาอำนาจโลกแบ่งขั้วความคิด วิถีชีวิตการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติออกเป็น “ทุนนิยมและเสรีนิยมประชาธิปไตย” ฝ่ายหนึ่งกับ “สังคมนิยม และคอมมิวนิสต์” อีกฝ่ายหนึ่งแยกขั้วเป็น “ฝ่ายขวา” นำโดยสหรัฐอเมริกาและชาตินิยมยุโรป

ตะวันตก กับ “ฝ่ายซ้าย” นำโดยสหภาพโซเวียต (รัสเซีย) และสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศขนาดเล็กบนโลกเดียวกันก็หวั่นไหวในความมั่นคงปลอดภัย เพราะขบวนการต่อสู้ทางการเมืองของสองกลุ่มค่ายมหาอำนาจจัดกลุ่มรวมพวกเผชิญหน้ากันชัดเจน มนุษยชาติเพิ่งจะผ่านความพิวาศอันเกิดจากสงครามโลกครั้งที่สองมาได้เพียงไม่นานจากสงครามแบบที่เคยร้อนระอุจากการสู้รบโดยใช้ยุทธโศปกรณ์ โลกกลับมาตกอยู่ในสงครามรูปแบบใหม่เป็นสงครามของอุดมการณ์และการแบ่งกลุ่มขั้วมหาอำนาจ สงครามชนิดใหม่นี้เรียกว่า “สงครามเย็น”

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศต่างๆ ทั้งบนภาคพื้นทวีปและในมหาสมุทร พยายามหาทางเลือกที่มั่นคงปลอดภัย เพื่อจะได้มีโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้า พ้นจากสภาวะที่เรียกกันตอนนั้นว่า “ด้อยพัฒนา” ไปให้ได้

“Southeast Asia Treaty Organization” หรือ “องค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เรียกชื่อย่อว่า “SEATO” เกิดขึ้นจากการรวมตัวของสหรัฐอเมริกา , อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ออสเตรเลีย , นิวซีแลนด์ , ปากีสถาน , ฟิลิปปินส์และราชอาณาจักรไทย ด้วยความหวั่นเกรงภัยคุกคามจากประเทศที่พยายามเผยแพร่ลัทธิทางการเมืองแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ นั่นคือภัยจากจีนและสหภาพโซเวียต (รัสเซีย) รวมทั้งกลุ่มขบวนการทางการเมืองในประเทศที่ได้รับอิทธิพลและการสนับสนุนจากมหาอำนาจฝ่ายซ้าย SEATO (ภาษาไทยใช้ตัวย่อ “ส.ป.อ.”) เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1955 (พ.ศ. 2498) เริ่มมีปัญหากันเองในหมู่ชาติสมาชิก หลังเริ่มภาคีในทศวรรษที่สองและในที่สุดก็สลายตัวจบสิ้นบทบาทอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1977 (พ.ศ. 2520)

รูปที่ 2 ผู้นำของชาติสมาชิกซีโต้
ด้านหน้าอาคารรัฐสภาหลังเก่าในกรุงมะนิลา
เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2509

ในปี ค.ศ. 1961 (พ.ศ. 2504) หลังเกิด SEATO ได้ 6 ปี ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และมาลายาร่วมกันก่อตั้ง

สมาคมชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า Association of Southeast Asia หรือ ASA (อาสา) แต่ความขัดแย้งในหมู่ประเทศสมาชิกก็ขวางพัฒนาการไปสู่ความเป็นองค์กรระดับภูมิภาคที่ขยายกว้างและมั่นคงได้จริง บทบาทของ ASA จึงค่อยๆ เสื่อมถอยลง

ในปี ค.ศ. 1963 (พ.ศ. 2506) มาลายา , ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียรวมกันตั้งเป็นสมาคมใหม่ เรียกตามชื่อประเทศ Malaya + Philippines + Indonesia รวมกันว่า

“Maphilindo” เป็นแนวคิดที่จะรวมชนเผ่ามาเลย์ด้วยกันเป็นกลุ่มพวกหรือสมาคมประเทศมาเลย์เผ่าพันธุ์เดียวกัน แต่ผลกระทบเชิงการเมืองในขณะที่สหพันธรัฐมาเลเซียอยู่ระหว่างก่อตัว ประกอบกับปัญหาการแย่งชิงสิทธิการครอบครองดินแดนบอร์เนียวเหนือ (North Borneo) หรือ Sabah ระหว่างฟิลิปปินส์กับมาลายา ผสมกับความพยายามของอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ที่จะขัดขวางการเกิดของสหพันธรัฐมาเลเซีย ทำให้ Maphilindo ไม่ประสบความสำเร็จ ความพยายามของเหล่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จะร่วมกันสร้างประชาคมเพื่อความสงบปรองมอดและเจริญรุ่งเรืองจึงต้องล้มเหลวอีกครั้ง

ภัยจากภายนอกภูมิภาคก็คุกคาม ความแตกแยกระหว่างประเทศในภูมิภาคที่ควรจะเป็นมิตรกันก็หาข้อยุติไม่พบ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเพียงกลุ่มประเทศที่ด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนา ต้องการเดินหน้าไปให้พ้นความลำบากยากจน แต่ท่ามกลางความไม่มั่นคงทางการเมืองและขอบเขตพรมแดนที่ขัดแย้งแย่งพื้นที่กัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เรียนรู้จากบทเรียนเก่าที่เป็นความล้มเหลวผิดพลาด และบทเรียนใหม่ย้ำความจริงที่ว่า ๑ ประเทศในภูมิภาคต้องรวมตัวกันให้มั่นคงแนบแน่นอย่างแท้จริงด้วยใจอันบริสุทธิ์ที่ปรารถนาสันติภาพ ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนร่วมกันทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

...คลื่นลมแห่งสันติภาพ...

คลื่นลมแห่งสันติภาพและความร่วมมืออย่างยั่งยืน พัดสู่ฝั่งทะเลตะวันออกของไทย ณ หาดทรายบางแสนอันสงบ วันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 1967 (พ.ศ. 2510) รัฐบาลไทยสมัย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีจอมพลถนอม กิตติขจร โดยพันเอก (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เริ่มความคิดที่จะก่อตั้งสมาคมเพื่อความร่วมมือในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกครั้งหนึ่ง จึงได้เชิญรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลนโยบายด้านการต่างประเทศจาก 4 มิตรประเทศเพื่อนบ้าน มาร่วมประชุมหารือกันอย่างจริงจังเป็นทางการ ใช้บ้านพักแหลมแท่น ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี เป็นที่ประชุมสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่สำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หนังสือพิมพ์ “หลักเมืองยุคใหม่” วันเสาร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2510 พาดหัวว่า รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์มาประเทศไทยครั้งนี้อาจมาเจรจาเรื่องปัญหาดินแดนซาบาห์ ที่พิพาทกับมาเลเซีย แทนที่จะเป็นเรื่องการตั้งสมาคมระดับภูมิภาคซึ่งเป็นเรื่องที่กว้างกว่าครอบคลุมความร่วมมือแบบพหุภาคี (หลายประเทศรวมกัน) นอกจากนั้นยังได้กล่าวเพิ่มเติมก่อนออกเดินทางมากรุงเทพฯ ว่า ความร่วมมือกันในระดับภูมิภาคใหม่ที่ไทยริเริ่มเชิญมาประชุมครั้งนี้จะไม่มาแทนการรวมกลุ่มใดๆ ที่มีอยู่ในเวลานั้น ฟิลิปปินส์ยังไม่คิดว่า

จะเกิดอาเซียนหรือองค์กรสมาคมใหม่ใด ๆ ที่จะสามารถมาแทนที่ SEATO, ASA หรือ Maphilindo ได้

แต่ปัญหาโลกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในยุคสงครามเย็นและการเผชิญหน้าระหว่างสองค่ายมหาอำนาจนั้นซับซ้อนเกินกว่าองค์กรเล็ก ๆ ที่ขาดเอกภาพและเป็นเพียงส่วนย่อยของภูมิภาคจะแก้ไขได้

รายงานจากหนังสือพิมพ์ “Bangkok Post” วันที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 1967 ย้ำความจำเป็นที่จะต้องตั้งองค์กรใหม่ในภูมิภาค เพียงแต่ยังไม่ทราบว่า จะเรียกชื่อว่าอย่างไร โดยใช้ชื่อชั่วคราวในตอนนั้นว่า “Southeast Asia Association for Regional Cooperation” ใช้ชื่อย่อชั่วคราวว่า “SEAARC” หรือ “สมาคมความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยหวังกันว่าองค์กรหรือสมาคมใหม่นี้จะมาแทน ASA ที่ไม่ประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรมนัก โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ เหตุผลที่จะทำให้ SEAARC หรือสมาคมความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดเป็นความจริงได้ก็คือ : “เมื่อเปรียบเทียบกับ ASA และ ASPAC (สภาแห่งเอเชียและแปซิฟิก) แล้ว สัมพันธมิตรองค์กรใหม่ที่เสนอ (โดยฝ่ายไทย) นี้ มีข้อได้เปรียบหลายอย่าง ขอบเขตพื้นที่ภูมิศาสตร์และพรมแดนของแต่ละประเทศที่จะมารวมกันก็ชัดเจน แม้ความคิดทางการเมืองของแต่ละประเทศจะไม่เหมือนกันอย่างสมบูรณ์ แต่ก็มีหลายเรื่องที่มีความคล้ายคลึงกัน เรื่องสำคัญที่สุดคือทั้ง 5 ประเทศมีความห่วงใยในปัญหาความมั่นคงในภูมิภาคโดยภาพรวม สมาคม SEAARC จะไม่ใหญ่โตเท่ากับ ASPAC และไม่เล็กเหมือน ASA อีกทั้งศักยภาพทางเศรษฐกิจของสมาคมใหม่นี้ก็มีมากมหาศาล ยิ่งไปกว่านั้น 5 ประเทศที่กำลังจะมาร่วมกันตั้งสมาคมใหม่นี้ได้มีความร่วมมือกันในหลายๆ เรื่องมาก่อนหน้านี้แล้ว บางประเทศก็ร่วมมือกันแบบ “ทวิภาคี” (ประเทศต่อประเทศ) บางประเทศก็ร่วมมือกันแบบ “พหุภาคี” ผ่าน ASA เฉพาะอินโดนีเซียกับมาเลเซียนั้นได้ลงนามกันไปก่อนหน้านี้แล้วในความตกลงร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีการลงทุนร่วมกันในด้านการค้าพาณิชย์ระหว่างประเทศ ความตกลงที่ว่านี้สามารถจัดเข้าระบบของสมาคมใหม่ได้เลย ที่สงสัยกันว่าสมาคม SEAARC จะทำเรื่องภาษีศุลกากรร่วมกัน และสร้างเขตการค้าเสรีในภูมิภาคได้หรือไม่นั้น ขอให้เป็นเรื่องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายจะพิจารณาหลังจากได้ตั้ง SEAARC แล้วก็ได้ ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าสัมพันธมิตรใหม่นี้จะมีอนาคตที่สดใสใหญ่ยิ่ง ผู้นำจาก 5 ชาติจะได้หารือถึงกลไกสำหรับองค์กรใหม่ (ที่มีชื่อชั่วคราวว่า SEAARC) นี้ มีเหตุผลดีจริงๆ ว่า ทำไมผู้นำทั้ง 5 จึงมีความรู้สึกมั่นใจในยิ่งนัก สำหรับภารกิจที่รอคอยอยู่ข้างหน้า”

เวลา 11 : 20 น. เช้าวันพฤหัสบดีที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2510 คุณเทห์ จงคดีกิจ ผู้สื่อข่าวและผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Bangkok Post รายงานว่า : “ฯพณฯ เอส. ราชารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้รับการต้อนรับจาก ฯพณฯ รัฐมนตรีต่างประเทศ พ.อ. (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ ของไทย ท่านเป็นผู้นำคนแรกที่เดินทางมาถึงประเทศไทย”

เวลา 23 : 10 น. คำวันเดียวกัน ฯพณฯ รัฐมนตรีต่างประเทศ นาซิโซ รามอส แห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นผู้นำคนที่สองที่เดินทางมาถึงสนามบินดอนเมือง

เวลา 11 : 05 น. รุ่งขึ้นเช้าวันศุกร์ที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ฯพณฯ อาตัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซียและ ฯพณฯ ตุน อับดุล ลาซัค ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย มาถึงในเวลาใกล้เคียงกัน จุดมุ่งหมายของการมาประเทศไทยของผู้นำทั้ง 4 ในครั้งนี้ก็เพื่อหารือถึงการที่จะตั้งสมาคมใหม่ของ 5 ชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ยังไม่มีชื่อที่แน่นอน ที่เรียกชื่อกันไปก่อนอย่างไม่เป็นทางการก็ใช้ชื่อ “Southeast Asia Association for Regional Cooperation” เรียกย่อไปก่อนว่า “SEAARC” อาจจะแปลเป็นไทยว่า “สมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อความร่วมมือในภูมิภาค” หรือ “สมาคมเพื่อความร่วมมือแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” จะเรียกอย่างไรก็ยังไม่แน่นอน

พ.อ. (พิเศษ) ดร.ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ผู้ริเริ่มจัดการประชุมในครั้งนี้ กล่าวว่า : “เรื่องชื่อนั้นไม่สำคัญมากนัก สิ่งที่สำคัญจะทำต่างหากที่เป็นความสำคัญ”

...จิตวิญญาณแห่งบางแสน...

คุณเทห์ จงคติกิจ แห่งหนังสือพิมพ์ Bangkok Post รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวว่า มีความพยายามจากพวกพรรคคอมมิวนิสต์ในการโฆษณาชวนเชื่อทำลายองค์กรหรือสมาคมชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กำลังจะเกิดขึ้นในประเทศไทยครั้งนี้

นายเอส. ราชารัตนัม รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์บอกว่าท่านมีความหวังสูงยิ่งในความเป็นไปได้ที่จะร่วมกับประเทศไทยก่อตั้งสมาคมภูมิภาค สมาคมใหม่นี้ และแสดงความเห็นต่อไปตามรายงานของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post : “ในส่วนของเราที่สิงคโปร์นั้น เราเชื่อว่าสมาคมเพื่อความร่วมมือระหว่าง ประเทศในระดับภูมิภาค คือแนวโน้มของความร่วมมือในโลกทุกวันนี้ ประเทศที่ก้าวหน้ามากกว่าคนอื่นก็จะรวมตัวกันร่วมมือกันทางเศรษฐกิจที่ยืดขนาดเป็นเกณฑ์ ก่อตัวเป็นหน่วยเศรษฐกิจขนาดใหญ่”

“ทวีปอเมริกาเป็นหน่วยเศรษฐกิจร่วมเป็นหนึ่งเดียว พวกชาติคอมมิวนิสต์ก็รวมกันเป็นกลุ่มค่ายขนาดใหญ่ ชาติยุโรปตะวันตกก็หันมารวมตัวกันเพื่อสร้างกระบวนการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ”

“หากว่าประเทศที่ด้อยพัฒนาเช่นพวกเราในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แม้แต่ยึดติดอยู่กับระบบเศรษฐกิจชาตินิยมล้าหลังแบบสมัยศตวรรษที่ 18 - 19 ถ้าคิดกันแบบนี้ ผมว่ามีปัญหาแน่ๆ”

“ในเมื่อประเทศที่เจริญแล้วมีความเชื่อว่าอนาคตผูกติดกับการรวมกลุ่มประเทศ แล้วถ้าพวกเราวางตัวอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังนอกกลุ่ม พวกเราก็จะถูกทิ้งห่างในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เราก็จะเป็นประเทศด้อยพัฒนาไปตลอดกาล”

“ถ้าอิสรภาพทางการเมืองของเราจะมีความหมายเป็นจริงอย่างใดบ้าง ก็จำจะต้องให้มีมาตรการสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้ได้ อย่างน้อยๆ ก็เอาไว้เป็นอำนาจต่อรองกับชาติที่เข้มแข็งกว่า”

“เพราะภาพกว้างๆ ในใจที่ว่ามันเอง ทำให้เราต้องมาปรึกษากันกับรัฐมนตรีต่างประเทศของอีก 4 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างน้อยๆ เพื่อหาหนทางวางรากฐานเล็กๆ เพื่อความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาค”

“ถึงแม้ว่าเราจะเริ่มความร่วมมือกันได้ในเวลานี้ ผมก็ไม่ถึงถึงขนาดจะเชื่อ แม้เพียงในระดับพอถ่อมตนได้ว่า เราจะสามารถมีความร่วมมือในระดับภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพในระยะเวลาอันสั้น ดูตัวอย่างในยุโรปตะวันตกก็เห็นได้ว่าเขาใช้เวลาเกือบสองทศวรรษกว่าจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจได้อย่างเป็นปึกแผ่น แนบแน่น ผมหวังว่าเราจะไม่ต้องใช้เวลานานเท่ายุโรป เพราะผมไม่คิดว่าเรามีเวลามากนัก แต่มันก็จะไม่เร็วอย่างที่อยากให้เป็น นั่นแน่นอน”

“ที่น่าจะดีที่สุดสำหรับการประชุมที่กรุงเทพฯ ครั้งนี้ก็คือว่า เราอย่าไปพะเยอพะยานมากเกินไปนัก อย่าไปค้นหาความร่วมมือในเรื่องที่เห็นชัดๆ ว่าเป็นปัญหาซับซ้อน เราควรจะมาเลือกตกลงในเรื่องง่ายๆ ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงที่หวังจะให้ได้เพียงกับเศรษฐกิจของประเทศตนเอง หากว่าเรื่องง่ายๆ ที่เราจะหารือกันเป็นผลสำเร็จ เรื่องอื่นที่ยากกว่า บางทีก็อาจทำจนสำเร็จได้”

รัฐมนตรีต่างประเทศ ราชอาณาจักรไทย มาประเทศไทยด้วยทัศนคติที่เป็นบวก มีความหวังและต้องการให้ ความคิดริเริ่มของไทยในการตั้งสมาคมประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมาคมใหม่นี้ เป็นผลสำเร็จอย่างแท้จริงต่อคำถามที่ว่า ท่านมองเห็นอุปสรรคอันใดขวางหน้าอยู่บ้างในความพยายามที่จะก่อตั้งสมาคมใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากความคิดริเริ่มจากไทยในครั้งนี้ รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์ตอบว่า

“สมาคมทั้งหลายแบบนี้มันตั้งได้ยากอยู่แล้ว บางสมาคมที่ตั้งมาก่อนถูกฝังกลบในสุสานไปแล้วก็มี แต่สำหรับคราวนี้ผมไม่เห็นปัญหาย่างยากอันใดเลย หากเราไม่พะเยอพะยานสูงเกินไป ทำอะไรที่พอประมาณ แน่ใจได้เลยว่าจะได้ผลอะไรออกมาจากการประชุมหารือกันครั้งนี้”

ฯพณฯ รัฐมนตรีต่างประเทศ นาร์ซิโซ รามอส แห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กล่าวกับหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ว่า

“องค์การใหม่นี้มีศักยภาพสูงสุดที่จะบรรลุความสำเร็จยิ่งกว่าองค์การระดับภูมิภาคอื่นใด เพราะมีขนาดที่เล็กกว่า ASPAC และสะดวกในการที่จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

กว่าประเทศที่จะรวมตัวกันในองค์กรใหม่นี้ก็ล้วนแล้วแต่มีความมั่งคั่งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นหนึ่งในบรรดาประเทศทั้งหลายที่มีความมั่นคงทางการเมือง”

ดร.ถนัด คอมันตร์ ในฐานะเจ้าภาพ ได้พาผู้นำมิตรประเทศทั้ง 3 ท่าน ยกเว้น รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย เดินทางไปพักที่บ้านพักรับรองเขาสามมุข บางแสน ทันที ในวันศุกร์ที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2510 เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการประชุมในวันเสาร์และ วันอาทิตย์ ซึ่งจะใช้บ้านรับรองอีกหลังหนึ่งไม่ไกล กันเป็นสถานที่ประชุม บ้านหลังนั้น เรียกว่า “บ้านแหลมแท่น” อยู่ติดทะเลชายหาดบางแสน ห่างจากกรุงเทพฯ 105 กิโลเมตร เป็นบ้านรับรองในสำนักนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลไทย ในกาลที่ผ่านมาบ้านแหลมแท่นเป็นที่ประชุมหารืออันนำไปสู่การตัดสินใจสำคัญๆ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากมาย

วันเสาร์ที่ 5 และวันอาทิตย์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) โดยการนำ ความคิดของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้นำ 5 ชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกัน สร้างประวัติศาสตร์ที่บ้านแหลมแท่น การประชุมสร้างประวัติศาสตร์ให้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เริ่มต้นบ่ายวันเสาร์ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2510 หลังจาก ดร.ถนัด คอมันตร์, รัฐมนตรีตุน อับดุล ราซัค และรัฐมนตรีนาซิโซ รามอส กลับจากสนามกอล์ฟบางพระ และรัฐมนตรีราชรัตน์กลับจากพัทยา ส่วนรัฐมนตรีอาดัม มาลิก มิได้พักที่บ้านเขาสามมุขในคืนวันศุกร์ที่ 4 สิงหาคม แต่ท่านเดินทางมาจากกรุงเทพฯ ตรงสู่บ้านแหลมแท่นในตอนสายวันเสาร์ บรรยากาศที่บ้านแหลมแท่นบรรยายได้ว่าเป็น “Spirit of Bangsaen” หรือ “จิตวิญญาณแห่งบางแสน” อันจะนำไปสู่กำเนิดขององค์การใหม่เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

รูปที่ 3 ผู้นำ 5 ชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์ที่บ้านแหลมแท่น

การประชุมเริ่มเวลา 16 : 00 น. ผู้นำทุกท่านแต่งตัวตามสบายในบรรยากาศแบบคนในครอบครัวเดียวกัน เพื่อหาข้อตกลงในหลักการความร่วมมือระหว่างกัน แต่เนื้อหาสาระที่หารือกันนั้นจะส่งผลประโยชน์ต่อประชากรเกือบ 200 ล้านคนในทั้ง 5 ประเทศรวมกัน การประชุมในบรรยากาศไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตองใดๆ ไม่มีข้าราชการมาเป็นผู้ช่วยเตรียมข้อมูล หรือจดบันทึกใดๆ จนใกล้ชิด ระหว่างที่ผู้นำทั้ง 5 คุยกัน จะนั่งคุยไปดื่มน้ำชา กินแซนด์วิชไป คุยกันในห้องนั่งเล่นก็ได้ จะย้ายออกไปยืนรับลมทะเลไปคุยกันไปที่ระเบียงบ้านก็ได้เช่นกัน เมื่อจบการประชุมแต่ละช่วงแล้วเท่านั้นจึงจะมีการแยกห้องปรึกษากับคณะข้าราชการผู้ช่วยงานของแต่ละประเทศ

วันอาทิตย์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) เป็นวันที่สองของการคุยกันแบบกันเองของผู้นำทั้ง 5 แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หนังสือพิมพ์ Bangkok Post เข้าวันรุ่งขึ้นพาดหัวเป็นข่าวใหญ่ที่สุดประจำวันว่า “รัฐมนตรีต่างประเทศทั้งหลายพร้อมก่อตั้งสมาคม SEAARC แล้ว ตกลงกันได้หลักการสำคัญ และการเจรจาเรื่องดินแดนชาบาก็เริ่มเดินหน้าไปด้วย”

...ประชาคมอาเซียน...

คำว่า “the new economic community” หรือ “ประชาคมเศรษฐกิจใหม่” ถูกใช้เป็นครั้งแรกที่บ้านแหลมแท่น เป็นการอธิบายเป้าหมายของสมาคมใหม่ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งก็ยังคงใช้ชื่อชั่วคราวไปก่อนว่า “SEAARC” หรือ “สมาคมความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

“The Spirit of Bangsaen” หรือ “จิตวิญญาณแห่งบางแสน” ก่อกำเนิดความรู้สึกเป็นญาติมิตร รอมชอมในเรื่องที่เคยเห็นต่างกัน แล้วทางไปสู่การก่อตั้งสมาคมแห่งประเทศในภูมิภาคสมาคมใหม่ได้อย่างน่าพึงพอใจ ฟิลิปปินส์กับมาเลเซียมีปัญหาขัดแย้งกันมาก่อนเรื่องดินแดนชาบาห์ เมื่อมาได้พลังจิตวิญญาณบางแสน ก็มีทางออกตกลงผ่อนปรนปัญหาระหว่างกันได้ โดยสัญญาว่าจะหารือเรื่องที่ขัดแย้งกันในอีกเดือนหรือสองเดือนถัดไป จะได้ไม่เป็นอุปสรรคในการก่อตั้งสมาคมความร่วมมือในภูมิภาคใหม่นี้ ผู้นำมาเลเซียกับฟิลิปปินส์แยกคุยเรื่องปัญหาดินแดนชาบาห์ออกไปต่างหากแบบตัวต่อตัวหรือทวิภาคี โดยไม่ทำให้การหารือในภาพรวมของ 5 ประเทศต้องหยุดชะงัก

วันอาทิตย์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) เป็นวันที่สองของการคุยกันแบบครอบครัวของผู้นำทั้ง 5 แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนแล้วจนรอดก็ยังหาชื่อที่เหมาะสมสำหรับสมาคมใหม่นี้ไม่ได้ จนถึงขนาดมีข้อเสนอให้จัดประกวดการตั้งชื่อด้วยซ้ำไป ชื่อชั่วคราวที่เรียกย่อว่า SEAARC นั้น ฝ่ายฟิลิปปินส์บอกว่าฟังไปแล้วใกล้เคียงกับคำว่า “shark” แปลว่าปลาฉลาม ทำทางจะน่ากลัวไปหน่อย

เรื่องยากเรื่องหนึ่งที่ตกลงกันได้คือ เรื่องวัตถุประสงค์ของสมาคม ซึ่งตกลงให้เน้นเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญมากกว่าเรื่องการเมือง ก็ทำให้ทุกฝ่ายพอใจ เรื่องใดที่ไม่แน่ใจ แต่ละฝ่ายก็จะติดต่อขอความเห็นตรงถึงรัฐบาลของแต่ละประเทศตลอดเวลา รัฐมนตรีต่างประเทศฟิลิปปินส์ต้องขอความเห็นขั้นสุดท้ายเป็นเด็ดขาดจากประธานาธิบดีที่กรุงมะนิลา ท่านบอกว่า “ผมตื่นเต้นใจระทึกเลย ตอนรอคำตอบจากกรุงมะนิลา ผมอยากให้เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงให้ได้จริงๆ” รองนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย พอใจในผลการประชุม

รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซียและสิงคโปร์ ก็แสดงความพอใจในผลการหารือเช่นกัน รัฐมนตรีต่างประเทศของไทยบอกว่า ปัญหาต่างๆ ที่สำคัญได้รับการแก้ไขครบถ้วนหมดสิ้นแล้ว เหลือเพียงเรื่องชื่อสมาคม หากยังหาชื่อไม่ได้ ก็เห็นที่จะต้องจัดการประกวดตั้งชื่อใน 5 ประเทศผู้ก่อตั้งกันเลย ท่านเองเดียวกับที่เคยจัดประกวดภาพสัญลักษณ์สมาคม ASA มาแล้วก่อนหน้านี้ ที่ประชุมมิได้ตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของสมาคม ASA ที่ยังคงอยู่โดยมีมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทยเป็นสมาชิกอยู่ด้วย โดยกำหนดว่าจะคุยกันที่หลังที่กัวลาลัมเปอร์ในตอนปลายเดือนสิงหาคม หลังการประชุมที่บางแสน หลังอาหารกลางวันที่แหลมแท่น คณะรัฐมนตรีทั้ง 5 เดินทางกลับกรุงเทพ ฝ่ายไทยจัดงานเลี้ยงอาหารค่ำแบบเป็นทางการที่กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์

...ชื่ออาเซียน (ASEAN)...

วันจันทร์ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) เป็นวันประชุมอย่างเป็นทางการเพื่อตกลงกันในเรื่องที่ยังไม่เรียบร้อยจากบ้านแหลมแท่น เพื่อให้ได้เป็นเอกสารเป็นทางการสำหรับเตรียมลงนามก่อตั้งสมาคมใหม่ในวันอังคารที่ 8 สิงหาคม ต่อไป

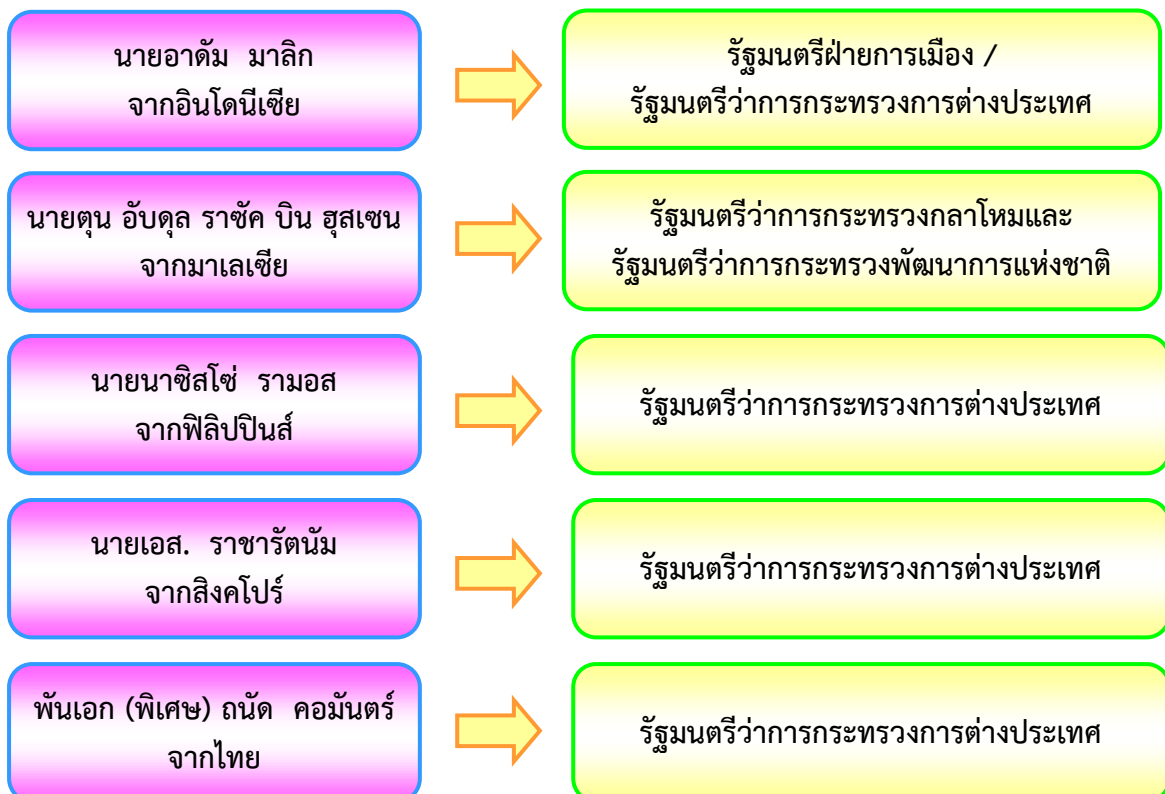
ดุจดาววิทยารักษ์ ชื่อของสมาคมที่ค้นหาจนเกือบสิ้นหวัง วันนี้ได้ชื่อแล้วว่า “ASEAN” เขียนเป็นภาษาไทยว่า “อาเซียน” อ่านว่า “อาเซียน” ชื่อเต็มเป็นภาษาอังกฤษว่า “Association of Southeast Asian Nations” ชื่อภาษาไทยในครั้งนั้นยังเรียกไม่เหมือนกัน อยู่ในสื่อมวลชนไทย หนังสือพิมพ์ “ประชาชาติไทย” ฉบับเดียวกันเรียกชื่อว่า “สมาคมสหประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เรียกย่อว่า “เอเซีย” ในที่หนึ่ง ไปอีกที่หนึ่งก็เรียกว่า “สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” อีกที่หนึ่งก็เรียกว่า “สมาคมชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” การสะกดคำว่า “อาเซีย” “อาเซีย” “เอเซีย” หรือ “เอเซีย” ยังคงใช้กันสลับสับสนอยู่เป็นปรกติ

ปัจจุบัน ณ ปี พ.ศ. 2553 กระทรวงการต่างประเทศของไทยให้เรียกชื่อเต็มเป็นทางการว่า “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือ “อาเซียน” (ออกเสียงว่า “อา - เซียน” - ไม่ใช่ “อาเซีย”)

ในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ที่ประชุมพอใจในชื่ออาเซียนเพราะความใกล้เคียงในการออกเสียงว่า “อา - เซียน” ใกล้กับคำว่า “เอเชียน” เจ้าของความคิดตั้งชื่อ ASEAN และเป็นผู้กำหนดให้ออกเสียงคำย่อ ASEAN ว่า “อาเซียน” ไม่ให้ออกเสียงเรียบๆ ว่า “อาเซียน” นั้น ก็คือรัฐมนตรีต่างประเทศ อาดัม มาลิก แห่งอินโดนีเซีย ระหว่างการประชุมมีรัฐมนตรีท่านหนึ่งกล่าวยกย่องว่าอินโดนีเซียนั้นมีชื่อเสียงมากในการตั้งชื่อองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมักจะได้ออกชื่อที่มีความหมายลึกซึ้งและเป็นสิริมงคล

การประชุมเป็นทางการที่กระทรวงการต่างประเทศวังสราญรมย์ ณ กรุงเทพมหานคร ใช้เวลาเพียง 40 นาที จาก 12:20 น. ถึง 13:00 น. เท่านั้นเอง เพราะ “จิตวิญญาณแห่งบางแสน” ระหว่างการพูดคุยกันดูญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ณ บ้านแหลมแท่นนั้นทรงทรงพลังยิ่งนัก ดร. ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีต่างประเทศไทย ผู้ริเริ่มความคิดในการก่อตั้งอาเซียนแถลงด้วยความพึงพอใจยิ่งว่า การเจรจาก่อตั้งอาเซียนเต็มไปด้วยบรรยากาศของการรวมหอมผ่อนปรนกันมาก ท่านย้ำว่า อาเซียนนั้นเปิดกว้าง ยินดีต้อนรับสมาชิกประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเสมอ รวมทั้งกัมพูชาซึ่งขณะนั้นมีปัญหาขัดแย้งกับไทยอยู่ในเรื่องสิทธิเหนือเขาพระวิหาร และเจ้าสีหนุก็ทรงทราบเรื่องนี้ดีแต่ต้น เช่นเดียวกับนาย Herbert de Ribbing ผู้แทนพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ว่าไทยยังคงขอสงวนสิทธิ์อุทธรณ์ต่อคำตัดสินของศาลโลกอยู่ คำวันจันทร์ที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ๗พณฯ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีของไทย จัดงานเลี้ยงที่ทำเนียบรัฐบาลเป็นเกียรติแก่รัฐมนตรีผู้ก่อตั้งอาเซียนซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

...ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration)...

คำประกาศปฏิญญาก่อตั้งอาเซียน เรียกว่า “ASEAN Declaration (ปฏิญญาอาเซียน)” หรือ “Bangkok Declaration (ปฏิญญากรุงเทพ)” ร่างเสร็จสมบูรณ์ แล้วลงนามอย่างเป็นทางการ หลังการประชุมที่เริ่มเวลา 10 : 30 เช้าวันอังคารที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) ที่กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร

หนังสือพิมพ์ “ประชาธิปไตย” ฉบับวันต่อมาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งว่า “ที่ประชุม 5 ชาติเอเชียลงนามแล้ว ไทยว่า เพื่อลบล้างสภาพอันกตัญญู” โดยรายงานข่าวว่า

“หลังจากได้มีการประชุม รัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศเอเซีย 5 ประเทศ มีฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย อย่างไม่เป็นทางการ 2 วัน และเป็นทางการ 2 วัน ทั้งที่บางแสนและกรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 5 - 8 เดือนนี้แล้ว ได้มีการลงนามในปฏิญญาของประเทศทั้ง 5 ณ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อเวลา 10.50 น. วันที่ 8 เดือนนี้ เพื่อก่อตั้งสมาคมสหประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือที่เรียก (ยังเรียกชื่อผิดอยู่) ว่าอาเซียน (ASEAN) ขึ้น โดยที่ประชุมได้ลงมติดังนี้

1. รับปฏิญญาของสมาคม ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) ประกาศการก่อตั้งสมาคมสหประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. ให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีของสมาคมประชาชาติ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 2 ณ กรุงจาการ์ตา ในปี ค.ศ. 1968 และในระยะเวลา ก่อน และระหว่างการประชุมนั้น คณะกรรมการประจำของสมาคมจะดำเนินงานอยู่ ณ กรุงจาการ์ตา

3. ตกลงที่จะมอบหมายให้คณะกรรมการประจำพิจารณาข้อเสนอบางประการ เกี่ยวกับความร่วมมือส่วนภูมิภาคในด้านต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การขนส่งทางเรือและการประมง และวิธีทางที่จะขยายการค้าในส่วนภูมิภาค

อย่างไรก็ตามจุดหมายและประสงค์ของสมาคมมีดังนี้ :

1. เพื่อเร่งรัดความเจริญ ทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาค เพื่อเสริมรากฐานสำหรับประชาชนที่มีความรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งสหประชาชาติ

2. ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยเคารพแน่นอนในความยุติธรรม และหลักแห่งนิติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์และกฎบัตรสหประชาชาติ

3. ส่งเสริมความร่วมมือจริงจังในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

4. จัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกัน (และกัน) ในรูปของการอำนวยความสะดวกทางการฝึกอบรมและและวิจัยด้านการศึกษาวิชาชีพ วิชาการ และการบริหาร

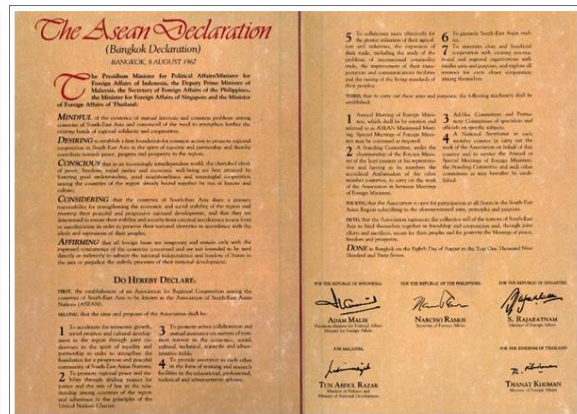

5. ร่วมมือเพื่อประโยชน์ในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
 6. ส่งเสริมการศึกษา
 7. ดำรงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีประโยชน์กับองค์การระหว่างประเทศ
- ส่วนภูมิภาค (ที่) มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน

หลังจากลงนามแล้ว รัฐมนตรีต่างประเทศของ 5 ประเทศได้กล่าวปราศรัย เริ่มตั้งแต่ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ตามลำดับ นายรามอสได้กล่าวถึงสมาคมเอเชียนี้ว่าเป็นสมาคมที่ร่วมมือกันทางสันติและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ดร.อาดัม มาลิก กล่าวว่า เป็นสมาคมที่แสดงให้เห็นว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถยืนหยัดอยู่ตามลำพังได้สำหรับตน อับดุลราซัคแห่งมาเลเซีย กล่าวว่า แม้จะไม่ได้มีการบอกกล่าวกันมากนัก แต่สมาคมนี้ก็เป็นสมาคมที่สร้างขึ้นเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน นายราชารัตนัมแห่งสิงคโปร์ กล่าวว่า สมาคมนี้เป็นสมาคมที่ไม่มีวัตถุประสงค์จะต่อต้านผู้ใด แต่เพื่อความมั่นคงและก้าวหน้าของภูมิภาคเอเชีย”

อาเซียนกำเนิดขึ้นเวลา 10 : 50 น. เช้าวันอังคารที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) ที่กระทรวงการต่างประเทศ วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย (สมเกียรติ อ่อนวิมล. 2554 : 1)

รูปที่ 4 ผู้นำ 5 ชาติ ลงนามในปฏิญญากรุงเทพหรือปฏิญญาอาเซียน
ณ วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร

ในเวลาต่อมามีประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่

บรูไนดารุสซาลาม (6)	➡	วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2527
เวียดนาม (7)	➡	วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2538
ลาวและเมียนมาร์ (8 , 9)	➡	วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540
กัมพูชา (10)	➡	วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542

...สรุปเรื่องของอาเซียน (1)...

อาเซียน (ASEAN)

หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ซึ่งผู้แทนทั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย นายอาดัม มาลิก (รัฐมนตรีต่างประเทศอินโดนีเซีย) นายตุน อับดุล ราซิก บิน ฮุสเซน (รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกลาโหมและรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมาเลเซีย) นายนาซิโซ รามอส (รัฐมนตรีต่างประเทศ ฟิลิปปินส์) นายเอส ราชารัตนัม (รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์) และพันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ (รัฐมนตรีต่างประเทศไทย)

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ เข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (เป็นสมาชิกลำดับที่ 6) เวียดนาม (เป็นสมาชิกลำดับที่ 7) สปป.ลาว เมียนมาร์ (เป็นสมาชิกพร้อมกัน ลำดับที่ 8 และ 9) และกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกล่าสุด (ลำดับที่ 10) ทำให้ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ

เนื้อหา

ชนิดา นาคประเสริฐ. (2554). “เรื่องของอาเซียน” ใน เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ส20207 อาเซียนศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ตาก : โรงเรียน ตากพิทยาคม.

พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 – 3 อาเซียนศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2554). กำเนิดอาเซียน. สืบค้นคืนวันที่ 20 กันยายน 2556 จาก <http://www.facebook.com/notes/%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4-E0%B8%AD%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%A5-somkiat-imon/%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94-%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99/203730059685724>

รูปประกอบ

รูปที่ 1 แผนที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ออนไลน์). สืบค้นคืนวันที่ 25 ตุลาคม 2556 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%95%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%89%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%95%E0%B9%89>

รูปที่ 2 ผู้นำของชาติสมาชิกซีโต้ด้านหน้าอาคารรัฐสภาหลังเก่าในกรุงมะนิลา เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2509 (ออนไลน์). สืบค้นค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2556 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%98%E0%B8%B4%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%9B%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%95%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B9%80%E0%B8%89%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%95%E0%B9%89>

รูปที่ 3 ผู้นำ 5 ชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์ที่บ้านแหลมแท่น (ออนไลน์). สืบค้นค้นวันที่ 25 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.facebook.com/notes/%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4-E0%B8%AD%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%A5-somkiat-imon/%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94-E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99/203730059685724>

รูปที่ 4 ผู้นำ 5 ชาติ ลงนามในปฏิญญากรุงเทพหรือปฏิญญาอาเซียน ณ วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร (ออนไลน์). สืบค้นค้นวันที่ 27 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.facebook.com/notes/%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%95%E0%B8%B4-E0%B8%AD%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%A5-somkiat-imon/%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B9%80%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%94-E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99/203730059685724>

